

ZMIANY W PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB FIZYCZNYCH

Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. (Dziennik Ustaw z 2021, poz. 2105),

Zmiany obowiązują od 1 stycznia 2022 (oraz obowiązujące w rozliczeniu za 2021 rok).
Stan prawny na dzień 1 grudnia 2021

Opracowanie: Biuro Ekspertki, Dialogu i Polityki Społecznej
Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”

Wybrane zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych obowiązujące od 1 stycznia 2022 roku zawierają następujące zagadnienia:

Skala podatkowa, kwota wolna od podatku, wspólne rozliczenie małżonków, ulga na dzieci, ulga podatkowa dla samotnego rodzica, ulga rehabilitacyjna, pracujący seniorzy, aktywizacja zawodowa, składki związkowe, ulga dla „klasy średniej”, przykłady wynagrodzenia obecnie i po wprowadzeniu polskiego ładu.

Skala podatkowa oraz nowe progi podatkowe

Od 1 stycznia 2022 roku obowiązują zmiany w skali podatku dochodowego od osób fizycznych. Zgodnie z art. 27 ust 1 ustawy o PIT podatek dochodowy od podstawy jego obliczenia pobiera się zastosowaniem następującej skali:

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	120 000	17 proc. minus kwota zmniejszająca podatek 5100 zł
120 000		15 300 +32 proc. nadwyżki ponad 120 000 zł.

Nadal będą obowiązywały dwie stawki podatku dochodowego, przewidziane dla dochodów osobistych – 17 i 32 proc. podwyższony zaś został pierwszy próg skali podatkowej z dotychczasowego 85 528 do 120 000 zł. oraz będzie obowiązywała nowa kwota wolna od podatku w wysokości 30 000 zł, a tym samym kwota zmniejszająca podatek będzie wynosiła 5.100 zł.

Zakład pracy będzie naliczał pracownikowi 17 proc. podatku za miesiące, w których dochód pracownika uzyskany od początku w tym zakładzie pracy, nie przekroczy kwoty, stanowiącej górną granicę pierwszego przedziału skali podatkowej. Jeżeli dochód pracownika, liczony narastająco od początku roku u tego pracodawcy, przekroczy tę kwotę, wówczas pracodawca ma obowiązek naliczyć zaliczkę na podatek w stawce 32 proc. od nadwyżki dochodu ponad kwotę stanowiącą górną granicę pierwszego przedziału skali.

Kwota wolna od podatku wzrośnie od 1 stycznia 2022 do 30 tys. zł

Kwota wolna od podatku będzie stosowana dla wszystkich podatników rozliczających się na zasadach ogólnych według skali podatkowej. I co ważne kwota ta będzie zastosowana w trakcie roku podatkowego, a nie dopiero w rozliczeniu rocznym. Pozwoli to na skorzystanie z niej już w trakcie roku podatkowego.

Skutkiem stosowania do tej pory innej kwoty wolnej w trakcie roku podatkowego, a innej kwoty w rozliczeniu rocznym było to, że podatnicy nisko zarabiający odzyskiwali kwotę wolną dopiero w rozliczeniu rocznym, a teraz będzie tak, że już w trakcie roku podatkowego.

Wspólne rozliczenie małżonków

Ustawa wprowadziła korzystną zmianę dotyczącą warunków wspólnego rozliczania się z małżonkiem. Dotychczas takie rozliczenie było możliwe w przypadku małżonków pozostających we wspólnocie majątkowej przez cały rok podatkowy. Obecne rozwiązanie daje możliwość wspólnego rozliczenia małżonków już od dnia zawarcia związku małżeńskiego, jeżeli ono nastąpiło w trakcie roku podatkowego. Zmiana dotycząca wspólnego opodatkowania będzie obejmowała już rozliczenie roczne PIT za 2021 rok.

Wspólne rozliczenie małżonków za 2021 rok jest możliwe pod warunkiem, że istnieje między nimi wspólność majątkowa, która nie ustanie w trakcie roku podatkowego. Dzięki temu małżonkowie nie muszą pozostawać w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy, tak jak miało to miejsce dotychczas. Należy jednak zwrócić uwagę na dokładne brzmienie art. 6 ust. 2 ustawy o PIT, zgodnie z którym wspólne rozliczenie dotyczy małżonków w związku małżeńskim i we wspólności majątkowej:

- pozostających przez cały rok podatkowy albo
- od dnia zawarcia związku małżeńskiego do ostatniego dnia roku podatkowego – w przypadku gdy związek małżeński został zawarty w trakcie roku podatkowego.

Oprócz wspólności majątkowej małżonków, zgodnie z art. 6 ust. 8 ustawy o PIT, wspólne rozliczenie jest możliwe, jeżeli żaden z małżonków nie podlega opodatkowaniu:

- podatkiem liniowym;
- ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych z wyjątkiem najmu prywatnego;
- na zasadach wynikających z ustawy o podatku tonażowym lub ustawy o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych.

Wniosek o łączne opodatkowanie dochodów małżonków, między którymi istniała w roku podatkowym wspólność majątkowa, może być także złożony przez podatnika, który pozostawał w związku małżeńskim w roku podatkowym, a jego małżonek zmarł w trakcie roku podatkowego albo zmarł po upływie roku podatkowego przed złożeniem zeznania podatkowego za ten rok.

Ulga na dzieci

a. aktualne uregulowania

Za 2021 r. Polacy rozliczą ulgę podatkową jeszcze na starych zasadach. Podobnie jak w latach ubiegłych, obowiązują limity zarobków, które pozwalają na odliczenie ulgi prorodzinnej w rozliczeniu PIT za 2021 rok. Aktualnie prawo do zastosowania ulgi na jedno dziecko warunkuje m.in. wysokość zarobków zarówno rodziców (dochody podatnika i jego małżonka nie mogą przekroczyć 112 000zł) jak i dziecka (limit dochodów – do 3 089 zł), uzyskanych w 2021 roku. W przypadku ulgi na dwoje i więcej dzieci nie ma limitów dochodów. Ulga na drugie dziecko wynosi 1 112 zł, na trzecie dziecko 2 000,04 na czwarte i kolejne dzieci 2 700 zł. W przypadku gdy zabraknie podatku do odliczenia pełnej kwoty przysługującej ulgi, podatnik ma prawo otrzymać różnicę między kwotą przysługującego odliczenia, a kwotą odliczoną w zeznaniu podatkowym. Jest to tzw. dodatkowy zwrot ulgi, który jest limitowany i nie może przekroczyć sumy kwot składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

b. rozliczenie za rok 2022, art. 27f ustawy o PIT

Jednak już od 2023 r. czyli w rozliczeniu za 2022 rok zmienią się zasady jej odliczania. Na podstawie nowych przepisów tzw. dodatkowy zwrot ulgi dopuszczalny będzie wyłącznie do wartości składek ZUS, z pominięciem składek płaconych na ubezpieczenie zdrowotne.

Ulga podatkowa dla samotnego rodzica - art. 27 ea ustawy o PIT

Od 2022 roku będzie obowiązywała zmieniona ulga podatkowa dla rodzica samotnie wychowującego dziecko. Będzie ona wynosiła 1 500 zł.

Odliczenia dokonuje się od podatku, a nie od dochodu.

Ulga przysługuje gdy w roku podatek jest rodzicem albo opiekunem prawnym, który jest:

- a. panną, kawalerem, wdową, wdowcem, rozwódką albo rozwodnikiem,
- b. osobą, w stosunku do której orzeczono separację prawną (obowiązkiem jest orzeczenie, a nie jedynie faktyczne pozostawanie w separacji),
- c. osobą pozostającą w związku małżeńskim z osobą pozbawioną praw rodzicielskich lub odbywającą karę pozbawienia wolności,

oraz drugim warunkiem jest samotne wychowywanie dzieci:

- a. małoletnich (nie ma żadnego warunku co do uzyskiwania wynagrodzeń przez takie dzieci),
- b. pełnoletnich, które zgodnie z odrębnymi przepisami otrzymywały zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną (nie ma żadnego warunku co do uzyskiwania wynagrodzeń przez takie dzieci),
- c. pełnoletnich do ukończenia 25. roku życia, uczące się w szkołach, o których mowa w krajowych lub zagranicznych przepisach regulujących system oświatowy lub szkolnictwo wyższe, jeżeli w roku podatkowym dzieci te: – nie stosowały przepisów o podatku liniowym lub ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym, z wyjątkiem przychodów z najmu, dzierżawy i umów podobnych - w zakresie osiągniętych w roku podatkowym przychodów, poniesionych kosztów uzyskania przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do zwiększania lub pomniejszenia podstawy opodatkowania albo przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do dokonywania innych doliczeń lub odliczeń, ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonazowym lub ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych, nie uzyskały dochodów podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 lub art. 30b lub przychodów, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 148 i 152, w łącznej wysokości przekraczającej 3 089 zł, z wyjątkiem renty rodzinnej.

Ulęgę zastosuje tylko taki rodzic samotnie wychowujący dzieci, który podlega:

- a. nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Polsce albo
- b. ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, jeżeli: – ma miejsce zamieszkania w UE, EOG albo w Konfederacji Szwajcarskiej oraz – osiągnął podlegające opodatkowaniu w RP przychody w wysokości stanowiącej co najmniej 75% całkowitego przychodu osiągniętego w danym roku podatkowym i udokumentował certyfikatem rezydencji miejsce zamieszkania dla celów podatkowych.

Ulga dla samotnego rodzica wyłącznie dla jednego z rodziców - art. 27 ea ustawy o PIT

Odliczenie przysługuje jednemu z rodziców albo opiekunów prawnych. W przypadku braku porozumienia między podatnikami odliczenie stosuje podatnik, u którego dziecko ma miejsce zamieszkania w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1509).

Odliczenie nie przysługuje osobie, która:

1. wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z drugim rodzicem albo opiekunem prawnym (a zatem również rodzicowi, który posiada dwójkę dzieci nawet z różnych małżeństw, ale nad jednym opiekę sprawuje wspólnie), lub
2. złożyła wniosek o wspólne opodatkowanie z drugim małżonkiem w trakcie roku, w którym przez cały rok pozostawała z nim w związku małżeńskim albo jeśli złożyła taki wniosek w związku z faktem, że małżonek zmarł w trakcie roku podatkowego albo pozostawał w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy, a ten małżonek zmarł po upływie roku podatkowego przed złożeniem zeznania podatkowego.

Ulga rehabilitacyjna

Polski Ład wprowadza zmiany w zakresie przepisów regulujących ulgę rehabilitacyjną adresowaną do osób niepełnosprawnych oraz osób mających na utrzymaniu bliskie osoby niepełnosprawne. Zmiany polegają na doprecyzowaniu i dodaniu nowych tytułów wydatków uprawniających do odliczenia od podstawy opodatkowania.

Lista podlegających odliczeniu wydatków rehabilitacyjnych zostanie rozszerzone o wydatki poniesione na:

- odpłatne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne (dotychczas tylko zabiegi rehabilitacyjne),
- wypożyczenie (wynajęcie) sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności (np. wypożyczenie koncentratora tlenu),
- zakup pieluchomajtek, pieluch anatomicznych, chłonnych majtek, podkładów i wkładów anatomicznych do wysokości nieprzekraczającej rocznie kwoty 2 280 zł,
- odpłatny przewóz osoby niepełnosprawnej i dzieci niepełnosprawnych do lat 16, niezależnie od celu podróży (np. do lekarza),

- pobyt opiekuna osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I grupy inwalidztwa lub dziecka niepełnosprawnego do lat 16, wraz z tą osobą, na turnusie rehabilitacyjnym, w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego lub zakładach rehabilitacji leczniczej,
- odpłatny przejazd środkami transportu publicznego opiekuna osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I grupy inwalidztwa lub dziecka niepełnosprawnego do lat 16, w związku z pobytem osoby niepełnosprawnej na turnusie rehabilitacyjnym, w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego lub zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Pracujący seniorzy

Poszerzono katalog zwolnień o przychody otrzymane przez podatnika po ukończeniu 60. roku życia w przypadku kobiety i 65 roku życia w przypadku mężczyzny, który mimo nabycia uprawnień emerytalno-rentowych nie korzysta z nich do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł

Aktywizacja zawodowa ze zwolnieniem z PIT

Zakres tego rozwiązania był w 2020 roku zawarty rozporządzeniu ministra finansów z 23 grudnia 2019 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od niektórych dochodów (przychodów) otrzymanych na podstawie:

Art. 21 ust. 1 pkt 39f ustawy o PIT– na podstawie tego podpunktu zwolniony będą stypendia doktoranckie i inne środki finansowe otrzymane w ramach konkursów na stypendia doktoranckie organizowane przez Narodowe Centrum nauki oraz stypendia naukowe otrzymane na podstawie regulaminów przyjętych przez Radę Narodowego Centrum Zdrowia;

Art. 21. ust. 1 pkt 102a ustawy o PIT – dodanie tego podpunktu skutkuje zwolnieniem od podatku różnych świadczeń, ryczałtów oraz stypendiów związanych z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;

Art. 21 ust. 1 pkt 121 a ustawy o PIT– zwolnienie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej przyznane na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy absolwentom centrum integracji społecznej oraz absolwentom klubów integracji społecznej.

Nowe rozwiązania podatkowe i składkowe, które ograniczą nielegalne zatrudnianie pracowników oraz ukrywanie przed właściwymi organami części wynagrodzenia ze stosunku pracy.

Zgodnie z przepisami Polskiego Ładu, wyłącznie pracodawca będzie ponosił konsekwencje nielegalnego zatrudnienia lub nieujawniania całości bądź części wynagrodzeń swoich pracowników.

Zgodnie z brzmieniem art. 69 ust. 1 ustawy wprowadzającej do naszego systemu podatkowego Polski Ład nowe przepisy dotyczące konsekwencji podatkowych wynikających z nielegalnego zatrudnienia oraz wypłat wynagrodzenia „pod stołem” mają zastosowanie do przypadków zaistniałych od 1.01.2022 r.

W związku z tym od przyszłego roku, konsekwencje nielegalnego zatrudniania obciążać będą wyłącznie pracodawcę, a nie pracownika. To pracodawca będzie płacił podatek od wynagrodzenia za pracę na czarno lub części wynagrodzenia wypłacanego „pod stołem”. Przypisany zostanie mu również dodatkowy przychód w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę za każdy miesiąc nielegalnego zatrudnienia niezależnie od tego czy faktycznie i w jakiej wysokości wypłacał wynagrodzenie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 13 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nielegalne zatrudnienie to:

- zatrudnienie przez pracodawcę osoby bez potwierdzenia na piśmie w wymaganym terminie rodzaju zawartej umowy i jej warunków,
- niezgłoszenie osoby zatrudnionej lub wykonującej inną pracę zarobkową do ubezpieczenia społecznego,
- podjęcie przez bezrobotnego (osoby zarejestrowanej jako osoba bezrobotna) zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności bez powiadomienia o tym właściwego powiatowego urzędu pracy.

Nieuczciwi pracodawcy będą również zobowiązani do zapłaty w całości składek na ubezpieczenia społeczne i składki zdrowotnej od wynagrodzeń pracujących na czarno lub wypłacanych „pod stołem”. Dodatkowo, zarówno wypłacone wynagrodzenia, jak i składki nie będą mogły zostać zaliczone przez pracodawców do kosztów uzyskania przychodu.

Innymi słowy nielegalnie zatrudniony pracownik: nie będzie finansował składek na ubezpieczenia społeczne od ujawnionego wynagrodzenia, bo składki te będą w całości pokrywane przez pracodawcę, również w tej części, która na zasadach ogólnych jest finansowana przez pracownika.

Na podstawie art. 14 ust. 2 pkt 21 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: PIT) oraz art. 12 ust. 1 pkt 14 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: CIT) przychodem nielegalnie zatrudniającego pracodawcy będzie również wartość przychodu pracownika, o którym mowa w nowym art. 21 ust. 1 pkt 151 ustawy o PIT. Przepis ten zwalnia od opodatkowania przychód pracownika z tytułu nielegalnego zatrudnienia oraz przychody pracownika ze stosunku pracy w tej części, w jakiej pracodawca nie ujawnił ich właściwym organom państwowym. Oznacza to, że konsekwencje z tytułu nielegalnego zatrudnienia w zakresie opodatkowania podatkiem dochodowym przerzucone zostają z pracownika na pracodawcę.

Konsekwencją nielegalnego zatrudnienia będzie równocześnie naliczenie pracodawcy dodatkowych przychodów. Otóż w myśl art. 23 ust. 1 pkt 55c ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 57c ustawy o CIT z katalogu kosztów uzyskania przychodów wyłączone zostaną dokonane lub postawione do dyspozycji wypłaty wynagrodzeń, świadczeń oraz innych należności na rzecz nielegalnie zatrudnionego pracownika oraz wynagrodzenia wypłacone pracownikowi „pod stołem”.

Na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 55d ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 57d ustawy o CIT z kosztów uzyskania przychodów będą również wyłączone opłacone przez pracodawcę składki, o których mowa w nowym art. 16 ust. 1e ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W myśl art. 16 ust. 1e tej ustawy w przypadku stwierdzenia nielegalnego zatrudnienia lub zaniżenia podstawy wymiaru składek pracowników składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe od wynagrodzenia z tytułu nielegalnego zatrudnienia oraz składki od wynagrodzenia wypłaconego pracownikowi „pod stołem” nie obciążają ubezpieczonego (pracownika) – są finansowane przez pracodawcę w całości z jego własnych środków, jako płatnika składek.

A więc nielegalnie zatrudniony pracownik zachowa w pełni prawo do ubezpieczeń społecznych, chociaż nie będzie partycypował w finansowaniu swoich ubezpieczeń.

W myśl dodanego art. 86 ust. 1 pkt 15a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych składkę na ubezpieczenie zdrowotne od części wynagrodzenia, które podlega zwolnieniu od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 151 PIT opłaca pracodawca. Dzięki temu pracownik zachowa prawo do ubezpieczenia zdrowotnego, pomimo tego, że składki będą finansowane przez pracodawcę.

Inne nowe zwolnienia przedmiotowe od 1 stycznia 2022 – art. 21. ust 1

Pkt. 152) przychody podatnika, który przeniósł miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł, osiągnięte:

- a) ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej i spółdzielczego stosunku pracy,
- b) z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8,
- c) z pozarolniczej działalności gospodarczej, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania określone w art. 27, art. 30c albo art. 30ca albo ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym w zakresie ryczału od przychodów ewidencjonowanych

- w czterech kolejno po sobie następujących latach podatkowych, licząc od początku roku, w którym podatnik przeniósł to miejsce zamieszkania, albo od początku roku następnego, z zastrzeżeniem ust. 39, 43 i 44.

Pkt 153

Ulga dla rodzin z 4 dzieci zwolnione będą do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 przychody podatnika, który w roku podatkowym w stosunku do co najmniej czworga dzieci wykonywał władzę rodzicielską, pełnił funkcję opiekuna prawnego, jeżeli dziecko z nim zamieszkiwało, lub sprawował funkcję rodziny zastępczej. Przy ustaleniu prawa do zwolnienia nie uwzględnia się dziecka, które w roku podatkowym, na podstawie orzeczenia sądu, zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych.

Podatnik korzystający z tego zwolnienia składa w terminie określonym w art. 45 ust 1 informację, według ustalonego wzoru, zawierającą dane o liczbie dzieci i ich numery PESEL, w przypadku braku tych numerów – imiona nazwiska oraz daty urodzenia dzieci.

Składki związkowe – Art. 26 ust. 1 pkt 2c ustawy o PIT

Polski Ład wprowadził odliczenia od dochodu wydatków z tytułu składek zapłaconych na rzecz związków zawodowych. Odliczeniu podlegać będą zapłacone w roku podatkowym składki członkowskie na rzecz związku zawodowego, udokumentowane dowodem wpłaty do kwoty 300 zł rocznie. Skorzystać z odliczenia będzie można

w rozliczeniu rocznym za rok 2022. Możliwość skorzystania z ulgi w praktyce oznacza, że wydatkując na składki rocznie 300 zł w ciągu roku - w rozliczeniu rocznym uzyska się zwrot w wysokości 51 zł.

Wysokość tych wydatków ustala się na podstawie :

- dowodu wpłaty składek członkowskich na rzecz związku zawodowego, z którego wynikają co najmniej: dane identyfikujące członka związku zawodowego dokonującego wpłaty,
- nazwa organizacji związkowej, na rzecz której dokonano wpłaty,
- tytuł i data wpłaty oraz kwota wpłaconych składek, a w przypadku składek potrąconych przez pracodawcę – oświadczenie organizacji związkowej o wysokości pochodzących od podatnika składek

Należy przy tym pamiętać, że w 2022 zwolnione są nadal z opodatkowania przychody z następujących źródeł, związanych z organizacją związkową:

- zapomogi, inne niż wymienione w pkt 26, wypłacane z funduszy zakładowej lub międzyzakładowej organizacji związkowej pracownikom należącym do tej organizacji, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3 000 zł, (kwota ta okresowo jest zwiększona z 1000zł, a dotyczy zapomóg uzyskanych w okresie od 2020 r. do końca roku podatkowego, w którym odwołano stan epidemii ogłoszony z powodu COVID-19),
- zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci:
 - z funduszu socjalnego, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, z funduszy związków zawodowych lub zgodnie z odrębnymi przepisami wydanymi przez właściwego ministra - niezależnie od ich wysokości
- wartość otrzymanych przez pracownika w związku z finansowaniem działalności socjalnej, o której mowa w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, rzeczowych świadczeń oraz otrzymanych przez niego w tym zakresie świadczeń pieniężnych, sfinansowanych w całości ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych lub funduszy związków zawodowych, łącznie do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2 000 zł; rzeczowymi świadczeniami nie są bony, talony i inne znaki, uprawniające do ich wymiany na towary lub usług
- dopłat do zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży do lat 18, sfinansowanych ze źródeł innych niż fundusz socjalny - 3 000 zł (kwota ta okresowo jest zwiększona z 2 000zł, a dotyczy zapomóg uzyskanych w okresie od 2020 r. do końca roku podatkowego, w którym odwołano stan epidemii ogłoszony z powodu COVID-19)

Ulga dla „klasy średniej” - Art. 26 ust. 4a – 4b, Art. 32 ust. 2a i 2b ustawy o PIT

Ulga zacznie obowiązywać w 2022 r.

Uprawnione do ulgi są:

- osoby zatrudnione na umowę o pracę
- przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą i rozliczający się na zasadach ogólnych (według skali podatkowej).

Ulga dotyczy wyłącznie osób osiągających przychody (kwota brutto) w przedziale od 68 412 do 133 692 zł rocznie (5 700 – 11 140 zł miesięcznie).

Podatnicy będą mogli z niej skorzystać na dwa sposoby: rozliczając się miesięcznie bądź wyliczając w deklaracji składanej w 2023 r.

1) Ulga zgłaszana w deklaracji **rocznej** będzie wyliczana wg specjalnego wzoru :

Kwota przychodu brutto	Wysokość ulgi
od 68 412 zł i nieprzekraczające kwoty 102 588 zł	$(A \times 6,68\% - 4566 \text{ zł}) \div 0,17$
od 102 588 zł i nieprzekraczające kwoty 133 692 zł	$(A \times (-7,35\%) + 9829 \text{ zł}) \div 0,17$

– w którym A oznacza sumę uzyskanych przez podatnika w roku podatkowym i podlegających opodatkowaniu zgodnie z art. 27 przychodów ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej i spółdzielczego stosunku pracy oraz uzyskanych w ciągu roku przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej pomniejszonych o koszty prowadzenia tej działalności z wyłączeniem z tych kosztów składek na ubezpieczenia społeczne.

Przykład

Pracownica zarabia 5800 zł brutto, kwotę ulgi należy wyliczyć według wzoru: $(A \times 6,68\% - 4566 \text{ zł}) \div 0,17$, czyli będzie ona wynosiła 489,88 zł $[(5800 \times 6,68\% - 4566 \text{ zł}) \div 0,17]$.

Pracownica zarabia 9 000 zł brutto, kwotę ulgi należy wyliczyć według wzoru: $(A \times (-7,35\%) + 9 829 \text{ zł}) \div 0,17$, a więc wyniesie ona 11 123,53 zł $[(9 000 \text{ zł} \times (-7,35\%) + 9 829 \text{ zł}) \div 0,17]$.

W obu przypadkach kwotę ulgi trzeba będzie odliczyć od dochodu (gdzie dochód to przychód po odliczeniu kosztów uzyskania przychodów i składek na ubezpieczenie społeczne).

2) w przypadku rozliczenia **miesięcznego** kwotę ulgi dla pracowników w każdym miesiącu oblicza się według wzoru:

Kwota przychodu brutto	Wysokość ulgi
co najmniej 5 701 zł i nieprzekraczająca kwoty 8 549 zł	$(A \times 6,68\% - 380,50 \text{ zł}) \div 0,17$
od 8 549 zł i nieprzekraczająca kwoty 11 141 zł	$(A \times (-7,35\%) + 819,08 \text{ zł}) \div 0,17$

- gdzie A oznacza uzyskane w ciągu miesiąca przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej i spółdzielczego stosunku pracy.

Przykład

Pracownik zarabia 7000 zł brutto, kwotę ulgi należy wyliczyć według wzoru:

$(A \times 6,68\% - 380,50 \text{ zł}) \div 0,17$, czyli będzie ona wynosiła 512,35 zł $[(7000 \text{ zł} \times 6,68\% - 380,50 \text{ zł}) \div 0,17]$.

Pracownica zarabia 11 000 zł brutto, kwotę ulgi należy wyliczyć według wzoru:

$(A \times (-7,35\%) + 819,08 \text{ zł}) \div 0,17$, a więc wyniesie ona 62,23 zł $[(11 000 \text{ zł} \times (-7,35\%) + 819,08 \text{ zł}) \div 0,17]$.

Zgodnie z ustawą pracodawca ma obowiązek uwzględnienia ulgi przy obliczaniu i potrącaniu zaliczki na PIT w rozliczeniu miesięcznym. Natomiast podatnik może złożyć sporządzony na piśmie wniosek o niepominiejszenie dochodu o kwotę ulgi dla pracowników na podstawie ust. 2a, w takim przypadku płatnik nie pomniejsza dochodu **najpóźniej od miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymał wniosek**. Wniosek ten składa się odrębnie dla każdego roku podatkowego.

W przypadku gdy podatnik posiada więcej niż jedno źródło przychodu, natomiast każdy przychód z osobna nie uprawnia do skorzystania z ulgi - ma on prawo zastosować ulgę do całkowitego przychodu w rozliczeniu rocznym PIT. Warunkiem do jej uzyskania są:

1. łączny przychód podatnika znajduje się w przedziale pomiędzy 68 412 a 133 692,01 zł;
2. przychód jest uzyskiwany z umowy o pracę bądź działalności gospodarczej opodatkowanej na zasadach skali podatkowej.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w sytuacji uzyskiwania przychodu z kilku źródeł, poszczególni płatnicy mają obowiązek naliczania ulgi w każdym miesiącu, chyba że podatnik złoży wniosek o nienaliczanie ulgi dla klasy średniej. Podatnik nie jest zobowiązany do informowania poszczególnych płatników o wysokości uzyskiwanych przychodów z innych źródeł. Końcowe wyliczenie ulgi następuje w rozliczeniu rocznym PIT, co może skutkować wezwaniem do zapłaty należnego podatku bądź do zwrotu nadpłaconego podatku.

Ulga dla klasy średniej a wspólne rozliczanie małżonków - Art. 26 ust. 4c ustawy o PIT

W przypadku wyboru przez małżonków wspólnego opodatkowania i przy spełnieniu warunków dotyczących wysokości oraz źródeł uzyskiwania przychodu, ulga jest odliczana osobno u każdego z małżonków przed zsumowaniem przychodów (ulga dla klasy średniej zostanie odjęta tylko od przychodu małżonka który zmieści się w przedziale 68 412 a 133 692,01 zł). Następnie podatek określa się dla obojga małżonków w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy łącznych dochodów małżonków.

Przykład 1

W sytuacji kiedy np. mąż uzyska w 2022 r. przychód w wysokości 120 000 zł a żona 60 000 zł to dla wspólnego opodatkowania łączny przychód małżonków zostanie wyliczony następująco:

Przychód męża 120 000 zł minus ulga dla klasy średniej (5 935,29 zł) plus przychód żony 60 000 zł = przychód do opodatkowania = 174 064,71 zł

Przykład 2

W sytuacji kiedy np. mąż uzyska w 2022 r. przychód w wysokości 120 000 zł a żona 110 000 zł to dla wspólnego opodatkowania łączny przychód małżonków zostanie wyliczony następująco:

Przychód męża 120 000 zł minus ulga dla klasy średniej (5 935,29 zł) plus przychód żony 110 000 minus ulga dla klasy średniej (10 258,82 zł) = przychód do opodatkowania = 203 805,89 zł

Przykłady wynagrodzenia obecnie i po wprowadzeniu Polskiego Ładu
(podwyższenie progu podatkowego, zwiększenie kwoty wolnej od podatku, brak możliwości odliczenia składki zdrowotnej).

Wynagrodzenie brutto	Netto Obecnie	Netto Polski Ład	Różnica
3 010 zł	2 210 zł	2 364 zł	154 zł
3 500 zł	2 555 zł	2 702 zł	147 zł
4 000 zł	2 908 zł	3 022 zł	114 zł
4 500 zł	3 261 zł	3 341 zł	80 zł
5 000 zł	3 613 zł	3 660 zł	47 zł